

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-417

9.5.2022

Storebrand Livsforsikring AS

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Livkontoavtale – oppsigelse - demens - ugyldig? - fal. §§ 12-10 og 14-3.

Forsikringstaker sa opp livkontoavtale i mars 2015. Før oppsigelsen hadde forsikringstaker hatt symptomer på redusert hukommelse, og etter utredning hos geriatrisk poliklinikk i november 2015 ble det påvist klare tegn på kognitiv svikt. Selskapet utbetalte gjenkjøpsverdien og informerte forsikringstaker om at avtalte risikodekning kunne gjenopptas uten nye helseopplysninger innen 6 måneder fra mars 2015. Forsikringstaker henvendte seg til selskapet tre måneder etter utløpet av fristen for gjenopptak, og opplyste at helsesituasjonen på oppsigelsestidspunktet var forverret. Forsikringstaker døde i 2018, og etterlatte fremmet krav og anførte at forsikringsavtalen måtte gjenopptas. Det ble vist til at oppsigelsen måtte anses ugyldig gitt forsikringstakers helse på oppsigelsestidspunktet. Saken reiste spørsmål om oppsigelsen måtte anses ugyldig grunnet forsikringstakers helsesituasjon. Nemnda bemerket at den fremlagte dokumentasjonen indikerte at forsikringstaker i 2015 hadde kognitive problemer. Dokumentasjonen sannsynliggjorde derimot ikke at forsikringstaker i mars 2015 manglet rettslig handleevne på grunn av fremskreden demens eller tilsvarende. Når det var tilfellet, kunne nemnda ikke erklære oppsigelsen ugyldig. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikringstaker tegnet i 1990 en livkontoavtale med bl.a. sparing og dekning for dødsrisiko. I melding til selskapet 26.3.15 sa forsikringstaker opp avtalen:

Jeg ønsker å avslutte kapitalforsikringen som har tjent sin hensikt langt over tiden. Vi avtalte å avvikle forsikringen når lånet var nedbetalt. Der nedbetalt for lengst og jeg trenger ikke denne livs/kapitalforsikringen. Takk for et langt samarbeid.

Tilnærmet samme informasjon er tatt inn i forsikringstakers faks til selskapet 28.3.15.

Selskapet bekreftet oppsigelsen i brev 30.3.15 til forsikrede. Gjenkjøpsverdien på kr 76 428 ble utbetalt forsikringstaker. Selskapet gjorde oppmerksom på at avtalens risikodekninger kunne gjenopprettes uten nye helseopplysninger innen 6 måneder fra 30.3.15.

Forsikringstaker hadde egen praksis som ... frem til han ble sykemeldt juni 2015. Praksisen ble avvirket i desember 2015.

I brev 30.12.15 skriver forsikringstaker til selskapet at han ønsket å revurdere oppsigelsen. Han hadde ikke forstått forsikringsordningen og skrev at på tidspunktet for oppsigelsen hadde *"... "sykdommen" begynte å forvirre meg generelt"*.

Selskapets svarte 14.1.16 at gjenopptak/fortsettelse av avtalen krevde nye helseopplysninger, og oversendte "Skjema for Helseerklæring ved gjenopptakelse". Forsikringstaker svarte ikke på brevet.

I januar 2018 kontaktet forsikringstakers ektefelle (klager) selskapet og etter ønske fra henne ble det 19.1.18 holdt møte om gjenopptak av avtalen. Etter møtet mottok klager brev fra selskapet, datert 9.2.18, hvor det redegjøres for innholdet i den tidligere avtale, og opplyses om at selskapet fastholdt at fristen for gjenopptak uten nye helseopplysninger var oversittet.

Forsikringstakeren døde 10.6.18.

Klager har etter dødsfallet kontaktet selskapet flere ganger, men selskapet har opprettholdt sitt standpunkt. Den 10.5.21 åpnet selskapet imidlertid for å vurdere saken på ny om det ble lagt frem nye helseopplysninger om forsikringstakeren i perioden fra oppsigelsen i mars 2015 til utløpet av seks måneders fristen.

Klager sendte 10.6.21 selskapet ny dokumentasjon til selskapet. Fastlegen uttalte 31.5.21:

...

191115 var pas på utredning på GRS (Geriatrisk poliklinikk ...). Der skriver lege at pas har hatt symptomer på redusert hukommelse i over et år. Tester viste klar tegn på kognitiv svikt. Epikris: Ut fra et samlet bilde anses Parkinson pluss Lewy Body sykdom å være en mulighet. SLUTT

Det er ikke tvil om at da pasienten sa opp sin avtale hos forsikringsselskapet, var han allerede preget av sin kognitive svikt. På denne tiden var hans evnen til å vurdere sine behov klart svekket.

En kollega (X) uttalte at han hadde registrert en endring i forsikringstakers væremåte i april 2015 (*"litt diffus og litt usammenhengende i sine resoneringer."*)

En annen kollega har 14.6.21 uttalt:

Jeg er blitt kontakt av enken etter ... i forbindelse med en forsikringssak.

(Forsikringstaker) var (...) og brukte i mange år mitt dataprogram for (...) med egen praksis. Dette er et pasientadministrativt program der man blant annet legger inn pasientdata, skriver notater og brev, samt legger inn og sender regninger.

Jeg kjente ikke (forsikringstaker) personlig, men hadde kontakt med ham som bruker av mitt dataprogram over cirka 8 år, fra 2008 til januar 2016. ...

De siste gangene jeg hadde kontakt med (forsikringstaker) merket jeg at han hadde store problemer med å bruke programmet og forstå mine instruksjoner. Han måtte derfor ha hjelp av sin svigerdatter som var datakyndig. Jeg stusset på dette fordi han tidligere hadde vært en oppegående bruker av programmet som attpåtil var interessert i og kunne en god del om EDB. Jeg begynte å stusse på hva som skjedde med ham i 2015. Jeg tolket dette som kognitive problemer ...

Jeg merket også at han ble dårligere til å skrive meldinger tilbake når vi kommuniserte online via Teamview. Han begynte å skrive meget sent og med mange feil.

Jeg har i forbindelse med at hans enke tok kontakt med meg i mai dette år fått vite at han over tid hadde utviklet en demens sykdom og at han døde 10. juni 2018.

Etter å ha vurdert saken på ny, har selskapet fastholdt sitt standpunkt.

Klager har i det vesentlige anført at oppsigelsen av livkontoavtalen må anses som ugyldig som følge av forsikringstakers demensutvikling (manglende tall- og tidsforståelse) på tidspunktet for oppsigelsen. Den omstendighet at han sa opp en forsikring som han hadde hatt i 25 år, kan ikke ha vært rasjonelt begrunnet, men er et uttrykk for hans begynnende kognitive svikt. Det vises til uttalelsene fra helsepersonell. Opplysningen om helse har ikke vært behandlet på en forsvarlig måte i selskapet av kvalifisert personell. Boliglånet, som ble oppgitt som begrunnelse for oppsigelsen i 2015, var nedbetalt i 2007. Likevel ble forsikringsavtalen opprettholdt, antagelig fordi forsikringstaker ønsket økonomisk trygghet for klager og barna.

Selskapet har i det vesentlige anført at livkontoavtalen ble sagt opp i mars 2015, og forsikringstaker ble da informert om mulighetene for å gjenoppta risikodekningen uten nye

helseopplysninger innen 6 måneder. Oppsigelsen var begrunnet, og det forelå på oppsigelsestidspunktet ingen opplysninger som skulle tilsi at selskapet ikke skulle effektivere oppsigelsen. Forsikringstaker kontaktet selskapet først etter utløpet av 6 måneders fristen og selskapet hadde ikke plikt til å gjenoppta avtalen uten nye helseopplysninger. Forsikringstaker hadde ikke dødsrisikoforsikring i selskapet på dødstidspunktet og selskapet plikter derfor ikke å utbetale erstatning i saken.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om det er sannsynliggjort at oppsigelsen av avtalen, mars 2015 skal anses ugyldig som følge av forsikringstakers helsesituasjon. Det er klager som må bevise at forsikringstakers helse ultimo mars 2015, da avtalen ble sagt opp, var slik at han ikke med bindende virkning kunne foreta rettslige disposisjoner, jf. Hov/Høgberg Alminnelig avtalerett, 2009 s. 348 (motivert av alvorlig sinnslidelse, herunder langt fremskreden demens ...).

Den fremlagte dokumentasjonen indikerer at forsikringstaker i 2015 hadde kognitive problemer. Men dokumentasjonen sannsynliggjør ikke at forsikringstaker i mars 2015 ikke hadde rettslig handleevne pga. av fremskreden demens eller tilsvarende. Når det er tilfellet kan nemnda ikke erklære oppsigelsen ugyldig.

Slik saken foreligger for nemnda, og gitt den fremlagte dokumentasjonen er nemnda enstemmig kommet til at selskapet må gis medhold.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).